

kelijke eigenschappen zonder welke het bezwaarlijk zal blijken ook met materieel succes de vrije praktijk uit te oefenen. Uit de enige jaren geleden onder de nieuw aangekomen tandheelkundige studenten gehouden enquête naar de motieven bij de studiekeuze bleek weliswaar dat voor verreweg de meesten de toekomstige praktijkbeoefening voor eigen rekening de vorm te zijn waarin zij zich voorstelden werkzaam te willen wezen. Maar bij deze uitspraak dient wel in aanmerking te worden genomen dat hieraan geen enkele kennis van de praktijkvoering, noch zelfkennis ten grondslag lag, nodig om erover te kunnen oordelen. Er zullen er zeker onder geweest zijn voor wie, om welke reden ook, de druk van het aangaan van omvangrijke financiële verplichtingen een beletsel zou kunnen blijken, of wel meer verantwoordelijkheid vragen dan zij in feite kunnen dragen. Voor dezulken zou meer mogelijkheid te wensen zijn om zich „in dienstverband” voor de tandheelkunst nuttig te maken zonder de lasten van een „bedrijf” voering waarvoor het hun aan de onmisbare zakelijke instelling ontbreekt.

Voor die gevallen is in ons vak jammer genoeg maar een bescheiden aantal posities beschikbaar.

Hoe dan ook, uit het voorgaande moge duidelijk zijn geworden dat een onbevanging voorlichting inzake de keuze van het beroep van tandarts niet langer kan worden gemist opdat de student niet geheel in onwetendheid zal hebben te verkeren omtrent hetgeen hem in zijn toekomstige werkkring te wachten staat.

B.

BINNENLAND

JURIDISCHE EN ETHISCHE BEZWAREN TEGEN FLUORIDERING

In nr. 27 van het „Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde” geeft de redactie in een commentaar uiting aan haar verwondering over de zo uiterst trage gang van zaken met de fluoridering van leidingwater na de verschijning van het desbetreffende rapport in 1960 van de Gezondheidsraad en de duidelijke uitspraak van officiële instanties en van bevoegde organisaties dat fluoridering het belang van de volksgezondheid in hogemate dient en bij een juiste dosering geen gevaren voor de gezondheid zijn te duchten.

De redactie gaat na aan welke weerstanden het tot dusver povere resultaat moet worden geweten. Medisch-tandheelkundige, technische en financiële bezwaren zijn er niet en kunnen, wat de beide laatste betreft, kennelijk worden opgelost. Het zijn echter juridische en ethische bedenkingen die naar voren zijn gebracht waarover in het algemeen weinig bekend is. In de beschouwing wordt nu nagegaan wat daarvan tot dusver naar voren is gebracht.

Van juridische zijde worden in hoofdzaak twee bezwaren aangevoerd: 1. door fluoridering toe te passen komt een waterleidingbedrijf in strijd met zijn doelstelling; 2. het waterleidingbesluit mist, in zover het de fluoridering regelt, rechtskracht.

Wanneer, zo betoogt de redactie, men in het oog houdt dat de waterleidingwet is gemaakt in het belang van de volksgezondheid, doet het vreemd aan dat een bedrijf, het-

welk een maatregel neemt juist in het belang van de gezondheid, tegen zijn doelstelling zou handelen. Kennelijk is ook degeen, die dit bezwaar aanvoerde (n.l. het tijdschrift „De Nederlandse Gemeente”) gezwicht voor het overtuigende betoog dat de plaatsvervangend directeur van het Rijksinstituut voor de Drinkwatervoorziening in hetzelfde blad er tegenover stelde. Wel gaf hij niet méér toe dan dat deze opmerking geschikt was om indruk te maken doch hij kwam op zijn bezwaar niet nader terug. Wel vindt men het weer aangevoerd door enkele gemeenteraadsleden wanneer over wel of niet fluorideren moet worden beslist.

Minder duidelijk is de strijd tot een einde gebracht over de vraag of de regeling van de fluoridering in het Waterleidingbesluit al dan niet in strijd is met de Waterleidingwet. Het lijkt onwaarschijnlijk, aldus de redactie, dat een besluit tot stand gekomen na advies van de Raad voor de Drinkwaterleiding en op zijn juistheid getoetst door de juridische afdeling van het departement voor sociale zaken en volksgezondheid en op het departement van justitie, en vervolgens de Raad van State heeft gepasseerd, zó ernstig fout zou zijn dat het rechtskracht zou missen. Zoiets is wel eerder gebeurd maar hoogst zelden.

Wie er gelijk heeft, zo vervolgt de redactie, is niet aan haar om te beoordelen. Evenmin als zij kan goedkeuren dat juristen of directeurs van waterleidingbedrijven zich een oordeel aanmatigen over zuiver medische aangelegenheden, past het haar – zegt zij – een oordeel uit te spreken over vraagstukken, liggende in het juridische, in casu staatsrechtelijke vlak. Zij wil slechts de hoop uitspreken dat binnen niet al te lange tijd een duidelijke uitspraak door een bevoegde instantie wordt gedaan.

Een verwijzing, zoals een enkele maal is geschied, naar uitspraken van buitenlandse rechters, kan ons niet helpen. De buitenlandse wetgeving, vaak zelfs de buitenlandse grondwet, is anders dan de onze.

Naast een beroep op strijdigheid met de Nederlandse wet wordt hier en daar een beroep vernomen op strijdigheid met het verdrag van Rome. Gesteld wordt dan dat ieder volgens dit verdrag recht heeft op eerbiediging van zijn privé leven en dat op deze regel slechts inbreuk mag worden gemaakt bij de wet. Door de fluoridering zou er een niet toegelaten inbreuk op het privé leven worden gemaakt.

Het is echter de vraag – zo wordt verder betoogd – of men fluoridering werkelijk wel kan beschouwen als een maatregel die het privé leven niet eerbiedigt. Zouden de ontwerpers van het verdrag van Rome aan een dergelijke maatregel hebben gedacht? En zou het Hof van Straatsburg, of de Nederlandse rechter, ooit geneigd zijn te beslissen dat er hier van een ongeoorloofde inbreuk sprake is? Wat de Nederlandse rechter betreft is trouwens reeds eerder gebleken dat deze niet spoedig tegenstrijdigheid met het verdrag van Rome aanneemt.

Behalve de bezwaren op juridisch en staatsrechtelijk terrein zijn er dan nog morelethische bedenkingen. Degenen die deze opwerpen, stellen dat zij in geval van fluoridering gedwongen worden gefluorideerd water te drinken en dat deze dwang ongeoorloofd is. Zij achten dit ongeoorloofd, hetzij omdat hun godsdienst dit niet toelaat dan wel omdat hun geweten zich ertegen verzet.

Men kan over dit bezwaar denken – aldus de redactie – zoals men wil, discussie erover is in onze maatschappij uitgesloten. Bedriegen de tekenen niet, dan betreft het hier echter slechts een gering aantal personen.

Laat ons hopen – zo besluit zij – dat men de weg vindt om hen tegemoet te komen, of hen door goede voorlichting tot betere gedachten te brengen.

B.

Verschei en is het verslag over 1962 inzake de werkzaamheden en bevindingen van de Nederlandse organisatie voor zuiver-wetenschappelijk onderzoek. Haar werkzaamheden bestaan, gelijk bekend, in het bevorderen met alle daartoe dienstige middelen van bedoeld onderzoek, in het bijzonder door het beschikbaar stellen van gelden, zowel binnen als buiten de universiteiten en hogescholen. In de praktijk betekent zulks het verlenen van subsidies voor wetenschappelijke onderzoeken en dito publikaties en het verstrekken van beurzen, hetzij voor buitenlandse studiereizen ofwel voor het verrichten aldaar van wetenschappelijk onderzoek.

Zo zijn in 1962 voor dat doel 170 beurzen verstrekt, waarnaast een gedeelte aan reisbeurzen moet worden meegerekend. Het aantal publikatie-bijdragen beliep 58, waaronder 21 dissertaties en 20 voor tijdschriften. Het bedrag van de beurzen wisselt binnen zeer ruime grenzen, verband houdend met opzet en omvang van het doel.

De door Prof. VENING MEINESZ in Amerika ontvangen „Nobelprijs voor de aardwetenschappen” werd door de begunstigde beschikbaar gesteld via Z.W.O. ten behoeve van jonge beoefenaars der aardwetenschappen.

In de vaste adviescommissies voor de geestes-, de medische-, de „exacte” en de biologische wetenschappen, heeft in die voor de medische wetenschappen ook Prof. K. G. BIJSTRA momenteel zitting.

De staat van baten en lasten vertoont een totaal van 19,3 miljoen tegen in 1961 van 11,8 miljoen gulden.

Onder de verleende subsidies in het verslagjaar komt ook een belangrijke bijdrage voor ten behoeve van het reeds in 1960 en 1961 door coll. mejuffr. M. DE BOER ingestelde en voortgezette onderzoek over orthodontische afwijkingen bij kinderen. (Een verslag dienaangaande is in het vorige jaarboek van Z.W.O. opgenomen en in ons tijdschrift in extenso weergegeven).

Een veertiental verslagen over op gang zijnde onderzoeken geven een beeld van de veelzijdige activiteiten, die door Z.W.O. worden gesponsord. Een lijst van wetenschappelijke publikaties, tot stand gekomen mede door financiële hulp van Z.W.O. vormt het sluitstuk van deze belangwekkende uitgave, waarvan kennisneming als steeds kan worden aanbevolen.

B.

RECTOR MAGNIFICUS

Voor het studiejaar 1963-'64 is als zodanig benoemd aan de Rijksuniversiteit te Utrecht Prof. Dr. H. FREUDENTHAL.

J. A. C. DUYZINGS, orthodontist te Utrecht, is benoemd tot ere-lid van de nieuw gevormde Israëliische Orthodontische Vereniging, waarvoor hij tevens een voordracht hield.

GEZONDHEIDSRAAD

Bij K.B. zijn benoemd tot leden van de Gezondheidsraad Prof. Dr. H. M. J. SCHEFFER en O. BACKER DIRKS, beiden te Utrecht.

Benoemd tot lid van het Instiuit International d'Anthropologie te Parijs Dr. TH. E. DE JONGE te Amsterdam.